

ראשון שצִנָּה הקדוש ברוך הוא את אברהם, ומצות עשה היתה, שפִּתּוּב (בראשית יב) לך מארצה. ומשום כך חשבון מצוות עשה רמ"ח, כחשבון אברהם.

ל"א יהיה לך אלהים אחרים וגו' (שמות ב) - בסוד הגבורה שאחוז בה יצחק, שכל אלו אלהים אחרים ואלו השרים הממנים - מצדו יניקתם, וכן עשו וכל אלו הממנים שלו. שהרי יצחק אחוז במצות לא תעשה, והצווי הראשון שלו מצות לא תעשה היתה, שפִּתּוּב (בראשית כו) אל תרד מצרימה.

ומצות לא תעשה מצד של הדין באה, שהרי מענישים לו לכן אדם כאשר עובר עליה. ומשום כך חשבון מצוות לא תעשה בסוד שדרגה שלו בסוד של שס"ה, כנגד ימות החמה שמאיר מצד הגבורה. זהו שפִּתּוּב (שופטים ה) כצאת השמש בגברתו.

ל"א תשא - בסוד הגבורה, שתפארת שנקרא אמת, ונקרא בה יעקב שלם ויונק שני חלקים - מצוות עשה ומצוות לא תעשה. זהו שפִּתּוּב (בראשית כה) ויעקב איש תם ישב אהלים. ועולה לכל החדדים - לרחמים ולדין, למצוות לא תעשה ולמצוות עשה. ונקרא שלם משום ששבועה משלם באה.

ועל זה בסוד של עשה ולא תעשה. וכמו שהיא לא תעשה כאשר היא לשקר, כך היא מצות עשה כאשר היא באמת, שפִּתּוּב (ירמיה ד) ונשבעת חי ה' באמת במשפט ובצדקה, וכתוב (דברים י) ובשמו תשבע.

זכור את יום השבת לקדשו (שמות ב) - בסוד הברית, שהוא יסוד שאחוז בו יוסף. ועל זה נקרא שבת, שהרי יוסף נקרא כל, שכל ענג ותפנוקים יוצא ממנה לקיים העולמות כלם (בלם). ועל זה שבת - כללות (כלל) של עשה ולא תעשה, משום

הוה. דכתיב (בראשית י"ב) לך מארצה ובגין כך חשבון מצות עשה רמ"ח כחשבון אברהם.

ל"א יהיה לך אלהים אחרים וגו'. (שמות ד) ברזא דגבורה דאחיד בה יצחק, דכל אינון אלהים אחרים ואינון סרכין ממנן מסטריה ינקין, וכן עשו וכל אינון ממנן דיליה. דהא יצחק במצות לא תעשה אחיד. ותפקידתא קמיינתא דיליה, מצות לא תעשה הוה, דכתיב (בראשית כ"ו) אל תרד מצרימה.

ומצות לא תעשה מסטרא דדינא קא אתי, דהא מענישין ליה לפר נש פד עבר עלה. ובגין כך חשבון מצות לא תעשה ברזא דדרגא דיליה ברזא דשס"ה לקבל יומין דשמשא דנהיר מסטרא דגבורה. הדא הוא דכתיב (שופטים ה) כצאת השמש בגבורתו.

ל"א תשא ברזא דגבור"ה, דתפארת דאקרי אמת ואיקרי בה יעקב שלימא ויניק תרין חולקין, מצות עשה ומצות לא תעשה. הדא הוא דכתיב (בראשית כ"ה) ויעקב איש תם יושב אהלים. ועאל לכל סטרין לרחמי ולדינא, למצות לא תעשה ולמצות עשה. ואיקרי שלים בגין דשבועה משלמא אתיין.

ועל דא ברזא דעשה ולא תעשה. וכמה דאיהי לא תעשה כד איהי לשקרא הכי איהי מצות עשה כד איהי באמת. דכתיב (ירמיה ד) ונשבעת חי יי באמת במשפט ובצדקה וכתוב (דברים י) ובשמו תשבע.

זכור את יום השבת לקדשו, (שמות ב) ברזא דברית, דהוא יסוד דאחיד ביה יוסף.

ועל דא אקרי שבת, דהא יוסף כל אקרי, שבת נמי כ"ל דכל ענוגא ותפנוקא נפיק מגייה

שאחוז בו יוסף. ועל זה נקרא שבת, שהרי יוסף נקרא כל, שכל ענג ותפנוקים יוצא ממנה לקיים העולמות כלם (בלם). ועל זה שבת - כללות (כלל) של עשה ולא תעשה, משום